

MARIO ESCOBAR

Romano „Aušvico lopšinė“ autorius

Tarptautinis
bestseleris

DOVYDO ŽVAIGŽDĖS ROMANAS VAIKAI

TYTO ALBA

Jie turėjo tik vieną tikslą –
surasti savo tėvus

MARIO ESCOBAR

DOVYDO
ŽVAIGŽDĖS
VAIKAI

ROMANAS

Iš ispanų kalbos vertė
Dovilė Kuzminskaitė

VILNIUS 2023

Mario ESCOBAR
LOS NIÑOS DE LA
ESTRELLA AMARILLA
HarperCollins *Español*, 2017

Bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos integralios bibliotekų informacinės sistemos (LIBIS) portale ibiblioteka.lt.

Šį leidinį draudžiama atgaminti bet kokia forma ar būdu, viešai skelbti, taip pat padaryti viešai prieinamą kompiuterių tinklais (internete), išleisti ir versti, platinti jo originalą ar kopijas: parduoti, nuomoti, teikti panaudai ar kitaip perduoti nuosavybėn.

Draudžiama ši kūrinių, esančių bibliotekose, mokymo įstaigose, muziejuose arba archyvuose, mokslinių tyrimų ar asmeninių studijų tikslais atgaminti, viešai skelbti ar padaryti visiems prieinamą kompiuterių tinklais tam skirtuose terminaluose tų įstaigų patalpose.

Copyright © 2017 by Mario Escobar

The book has been negotiated through Bookbank Literary Agency (www.bookbank.es)

© Mark Owen / Trevillion Images, viršelio nuotrauka

© Dovilė Kuzminskaitė, vertimas į lietuvių kalbą, 2023

© „Tyto alba“, 2023

ISBN 978-609-466-748-0

Prancūzija, XX a. 5-asis deš.

AUTORIAUS ŽODIS

Romanas „Dovydo žvaigždės vaikai“ suteikė man galimybę grįžti į mįslingą vaikystės pasaulį. Suaugę pamirštame, kiek įstabių dalykų mums suteikia gimimas ir gebėjimas suvokti supančią aplinką vaiko akimis. Kiekvienas centimetras, augant atitolinantis mus nuo žemės, taip pat negrįžtamai nutolina mus nuo pasaulio, kurį svajojome pakeisti, bet užaugę tebandome pakęsti. Ši knyga kaip tik apie tai: apie kiekvienos kartos gebėjimą pakeisti pasaulį, imti skaičiuoti nuo nulio ir, gerai tai ar blogai, vėl viską pradėti iš naujo.

„Dovydo žvaigždės vaikai“ – tai duoklė paprastiems žmonėms, kurie mėgina pakeisti pasaulį. Ištikus amžius mums buvo kalama į galvą, kad tauta tėra pasyvus elementas istorijos vingiuose, bet būtent paprastų žmonių pasipriešinimas dažnai buvo vienintelis dalykas, padėjęs atsilaikyti prieš tyroniją arba represijas. Nuo plebėjų sukilimų senovės Romoje, Amerikos revoliucijos iki taikių nepriklausomybės judėjimų Indijoje arba rasinės atskirties pabaigos JAV paprasti žmonės visad sugebėdavo pakeisti pasaulį.

Kai pirmą sykį apsilankiau žaliuose vešlios augmenijos pilnuose slėniuose, supančiuose Le Šamboną prie Linjono, maniau patekęs į rojų. Nedideli granito namukai su spalvotomis langinėmis, seni viešbučiai su nuo negailestingų žiemų pajuodusiais fasadais, kaimiškos sodybos, išsibarsčiusios tankiuose miškuose, pilnuose eglių ir bukų, regis, sugeriančių visą sodrią vasaros šviesą. Ten nutiko kai kas, kas pakeitė istoriją, ir, žinojau, kažkoku būdu pakeis ir mane.

Istorija apie vaikus, kuriuos išgelbėjo Le Šambono prie Linjono ir jo apylinkių gyventojai, ilgai glūdėjo užmarštyje. Po Antrojo pasaulinio karo prancūzai norėjo pamiršti Viši režimą ir persekiojimus tų, kuriuos kolaborantai vadino „parijais“ arba „atmatomis“, bet 1989 metais dokumentinis filmas „Les Armes de l'Esprit“ („Dvasios ginklai“) grąžino į šviesą šią nuostabią, tikrais faktais paremtą, istoriją.

„Dovydo žvaigždės vaikai“ – jaudinanti istorija apie Jakobą ir Mozę Štainus, pagrindinius šio romano veikėjus. Turėdami vienintelį ginklą nugalėti blogį – vaikišką nekaltumą, jie tapo mažaisiais herojais.

MADRIDAS, 2016 M. LIEPOS 1 D.

PROLOGAS

1941 M. GEGUŽĖS 23 D.,
PARYŽIUS

„Kiekviena karta puoselėja viltį, kad pasaulis prasidės iš naujo“, – tokie buvo paskutiniai tėvo žodžiai, ištarti traukinių stotyje.

Vilkėdamas neseniai išlygintu pilku kostiumu jis pritūpė prie savo sūnaus Mozės. Vaikas žvelgė į jį didelėmis juodomis akimis ir atsiduso, gerai nesuprasdamas, ką tėvas nori pasakyti. Stotis prisipildė baltų, keistai salsvo kvapo dūmų. Mama pažvelgė į juos nuo verksmo patinusiomis akimis ir raudonais skruostais, tarsi būtų priversta daryti tai, kas viršija žmogaus jėgas. Mozė dar prisiminė jos plonas baltas pirštines, šaltą drėgną to pavasario prisilietimą ir jausmą, kad jo mažasis pasaulis baigia sudriksti į skutus. Tėvas mėgino išspausti šypseną po plonais kaštoniniais ūsais, bet jo veidą tik iškreipė skausmo grimasa. Mažasis įsikibo motinai į kojas, žalias vilnonis jos sijonas, šlapias nuo ašarų, prilipo jam prie nosies. Jana paglostė šviesius berniuko plaukus, pasilenkusi spustelėjo rausvus jo skruostus ir pabučiavo rausvomis lūpomis, o jos ašaros susiliejo su sūnaus.

Jakobas tįmptelėjo brolių, traukinys paskutinį sykį supukšėjo, iš kamino ėmė virsti garai, tarsi tas milžiniškas aparatas iš geležies ir medžio liūdnam dūsautų dėl to, kad turi išskirti artimuosius. Teta Judita priglaudė juos prie krūtinės, tarsi norėdamą apsaugoti ir drauge parodyti, kad pati nerimauja. Aplinkui kaip šviesos traukiamos kandys zujo vokiečiai, ir, nors jie tą rytą neprisisegė prie krūtinų geltonų žvaigždžių, Judita baiminosi, kad vokiečiai gali juos atpažinti vien meslelę šion pusėn savo tą akmeninį mėlyną žvilgsnį.

Eleazaras ir Jana apsisuko, jų paltų skvernai plaikstėsi tarp žmonių, mojančių rankomis. Vidury to iškeltų rankų vandenyno Jakobas su Moze stebėjo, kaip jų tėvai panyra į minią ir pradingsta. Mozė įsikibo tetos rankos ir stipriai suspaudė, tarsi norėdamas įsitikinti, kad bent jau ji liks šalia. Judita pažvelgė į „bliūdeliu“ apkirpto sūnėno galvą – šviesios plaukų sruogos blizgėjo pro stoties stogą besiskverbiantioje saulės šviesoje. Paskui pažvelgė į kitą berniuką. Jakobas atrodė visiškai ramus, jo plaukai kaštoniniai ir garbanoti, akys – juodos ir didelės. Jis atrodė piktas, kone įtūžęs. Praėjusią naktį Jakobas maldavo tėvų, kad pasiimtų juos į Paryžių, žadėjo gerai elgtis, bet Eleazaras ir Jana negalėjo jų vežtis drauge, bent jau kol ras saugią slėptuvę. Vaikams jie nieko nepadarys, be to, teta Judita per sena bėgti. Ji priėmė juos pas save prieš šešerius metus, kai šeima nebegalėjo toliau kęsti priespaudos Berlyne. Tam tikra prasme teta Judita buvo labiau prancūzė nei vokiečių – niekas prie jos nekibs.

Jiems einant iš stoties dangus įgavo švino atspalvį, ant šaligatvio ėmė kristi pirmieji šalti lietaus lašai. Teta išskleidė žalią skėtį ir visi trys tyliai sulindo po juo, mėgindami apsi-

saugoti nuo lietaus, bet pylė taip stipriai, kad į nedidelį butuką kitoje Paryžiaus pusėje, ten, kur miesto grožį praryja apleistų namų niūruma, o kavinių ir dailių restoranų spindesys atrodo tarsi tolimas mirażas, trijulė parėjo kiaurai permirkusi. Iš pradžių jie važiavo metro, paskui triukšmingu aprūdijusiu troleibusu. Vaikai susėdo priekyje ant medinio suolo, o teta atsisėdo už jų, kad galėtų nemačiomis išsiverkti. Mozė pažvelgė į brolių – šis vis dar buvo susiraukęs. Jo strazdanotas veidas nuo lietaus šlapias, o raudonos kietai sučiauptos lūpos, atrodė, tuoj tuoj pratrūks. Mozė dar nedaug ką suprato apie pasaulį, todėl brolis vadino jį naivuoliu, bet žinojo viena: jei tėvai turėjo juos palikti, vadinasi, nutiko kažkas tikrai bloga. Jie niekada nebūdavo vieni. Mama Mozei buvo tarsi jo paties dalis. Naktimis, nepaisydamas tėvo prieštaravimų, jis miegodavo prisiglaudęs prie mamos, tarsi vien sąlytis su jos oda jį ramintų. Jos kvapas buvo vienintelis, kurį Mozė galėjo pakęsti, ir žinojo, kad stebimas jos žalių akių jis visada bus saugus. Dabar mažasis žvelgė pro purvinus langus, vaiduokliški praeivių siluetai mišo su sunkvežimiais ir senais vežimais, užtvindančias gatves arklių mėšlo dvoku. Tai buvo jo pasaulis, jis gimė Vokietijoje, bet nieko apie tą šalį neprisiminė. Mama dar šnekėjo su juo savo kalba, nors jis atsakydavo prancūziškai, tarsi pasąmoningai būtų norėjęs palikti praeityje tą vietą, iš kurios jiems teko bėgti. Kur jie dabar keliaus?

Mozė jautė, kaip pasaulis jam užsiveria, kaip tada, kai mokykloje vaikai ėmė jo vengti, tarsi geltona žvaigždė, atsiradusi ant jo krūtinės, aplinkiniams keltų pasibjaurėjimą ar baimę. „Dovydo žvaigždės vaikai“ – taip juos vadindavo, bet jis manydavo, jog žvaigždės yra šviesuliai, kuriuos Dievas

sukūrė tam, kad pasaulio neprarytų tamsa. Tačiau dabar pasaulis buvo panašus į tuščią dykynę be žvaigždžių, tamsus ir šaltas tarsi spinta, kurioje jis slėpdavosi, norėdamas paerzinti tėvus, bet kartu trokšdamas kuo greičiau išlįsti, nes bijojo, kad beribė tamsa jo neprarytų.

**1942 M. LIEPOS 16 D.
PARYŽIUS**

Jakobas padėjo broliui susiruošti – taip dažnai tą darydavo, kad judesiai tapo kone mechaniški. Kol Jakobas nurengė Mozei pižamą, užmovė kelnes, aprenge marškinius ir apavė batus, jie beveik nesikalbėjo. Mozė stovėjo ramiai, jo žvilgsnis klaidžiojo kažkur toli, o veide atsispindėjo abejingumas, kuris Jakobui kėlė šiokį tokį nerimą. Jakobas žinojo, kad Mozė jau gana didelis ir gali pats apsirengti, bet norėjo jam parodyti, jog šis nėra vienas. Kad jie liks kartu iki galo ir, pirmai progai pasitaikius, grįš pas tėvus.

Pavasaris prabėgo greitai, bet karšta vasara, atrodo, niekada nesibaigs. Teta Judita išeidavo į darbą anksti ryte, tad jiems tekdavo patiems pasigaminti pusryčius, sutvarkyti ir išvalyti butą, turguje nupirkti maisto ir nueiti į sinagogą ruoštis bar micvai. Teta Judita labai norėjo, kad jie ten vaikščiotų, nes Jakobas jau buvo tinkamo amžiaus tapti doru žydu. Jam pačiam visa tai atrodo beviltiška kvailystė. Tėvai niekada nevedavo jų į sinagogą, nes ir patys beveik nieko nežinojo apie judaizmą, kol neatvyko į Paryžių. Teta,

priešingai, buvo labai tikinti, ypač po vyro žūties Didžiajame kare.

Jakobas apsirengė ir padėjo broliui nusiprausti veidą, tada abu nuėjo į nedidelę virtuvėlę, išklijuotą baltomis plytelėmis, jau praradusiomis blizgesį. Ant mėlynais dažais nudažyto apsilaupusio stalo stovėjo krepšelis su juoda duona ir šiek tiek sūrio. Jakobas įpylė į prikaistuvį pieno, pašildė jį ant kuklios dujinės viryklės ir garuojantį supylė į du baltus puodelius.

Mozė valgė taip, tarsi kas nors kėsintųsi atimti iš jo tą gabalėlį duonos. Aštuonerių metų berniukas nuolatos buvo alkanas. Brolis taip pat galėdavo mikliai suvalgyti viską, kas tik pakliūdavo po ranka, todėl teta laikydavo maistą užrakinantą nedideliame sandėliuke šalia virtuvės. Kasdien palikdavo jiems šiek tiek maisto pusryčiams ir pietums, o vakare paruošdavo skurdžią vakarienę – dažniausiai jiems tekdavo srėbti makaronų arba daržovių sriubą. Augantiems berniukams tiek maisto buvo per mažai, bet kasdien vis tvirčiau savo gniaužtus spaudžianti vokiečių okupacija ištuštino šalies maisto aruodus.

Prancūzai, o ypač paryžiečiai, 1940 metų vasarą masiškai bėgo į šalies pietus, bet po kelių mėnesių grįžo namo manydami, kad vokiečių atneštas siaubas ne toks baisus, kaip jie įsivaizdavo. Nepaisant to, kad buvo pabėgėliai iš Vokietijos, Jakobo šeima nebuvo išvykusi iš miesto, tačiau jo tėvas dėl visa ko pasislėpė pas seserį vildamasis, kad naciai jį neras.

Jakobas žinojo, kad Hitlerio šalininkams jo šeima užkliuvo dėl dviejų dalykų: visų pirma jų tėvas buvo Socialistų partijos narys, parašęs kelis satyrinius kūrinis apie nacius, visų

antra, jie abu su žmona buvo žydai – ši tauta nacionalsocialistams atrodė prakeikta.

Vokiečiai užėmė Paryžių, o vadovauti miestui buvo paskirtas maršalas Vilhelmas Keitelis. Naciai engė žmones kaip įmandydami. Tą 1942 metų pavasarį buvo beveik neįmanoma gauti kavos, cukraus, muilo, duonos, aliejaus ar sviesto. Laimė, teta Judita dirbo pas vieną aristokratų šeimą, kuri iš juodosios rinkos gaudavo pakankamai išteklių ir duodavo tetai šiek tiek produktų, kurių buvo neįmanoma gauti su maisto kortelėmis.

Po skurdžių pusryčių broliai išėjo į gatvę. Naktis buvo tvanki, o rytas pranašavo pragarišką karštį. Vaikai nubėgo laiptais žemyn. Ant nudrengtų, tetos užlopytų marškinių iš toli švietė Dovydo žvaigždės.

Vidinis kiemas dalijo pastatą į keturias dalis: prabangiausių butų langai išėjo į gatvę, o vargingiausių – į milžinišką akmenimis grįstą kiemą. Vos išėję pro duris berniukai suprato, kad kažkas čia ne taip. Išbėgo į gatvę. Vienoje jos pusėje stovėjo daugiau nei dvidešimt tamsių autobusų baltais stogais. Žmonės stumdėsi aplink juos, o lazdomis ginkluoti žandarai, užsimovę baltas pirštines, grūdo juos vidun.

Jakobas pajuto nugara perbėgantį šiuropą ir stipriai suspaudė Mozės ranką – šis suaimanavo ir pabandė išsilaisvinti.

– Po galais, nepaleisk mano rankos! – susiraukęs sušuko Jakobas ir truktelėjo brolių atgal į namą.

Jiems žengiant vidun kelią pastojė durininkė, kuri pasirėmusi ant šluotos su panieka nužvelgė berniukus ir sušuko žandarams:

– O šitų prakeiktų žydiškų žiurkių nepasiimsite?

Vaikai susižvalgė ir pasileido bėgti savo laiptinės durų link. Trys žandarai išgirdo griausmingą durininkės balsą ir pamatė į kitą kiemo pusę skuodžiančius berniukus. Kapralas mostelėjo ranka ir du jo vyrai, švilpdami švilpukais ir mosuodami lazdomis, nusekė paskui vaikus.

Vaikai nuskuodė nelakuotomis medinėmis grindimis, užkurnėjo suklypusiais laiptais ir pasileido bėgti sulūžusiomis lentomis, kurios ėmė skardžiai bildėti. Sustoję prie laiptų žandarai pakėlė akis. Kapralas jau kilo liftu, o kiti puolė bėgti į viršų.

Jakobas su Moze sunkiai alsuodami prilėkė prie savo buto durų, mažasis jau buvo begriebiās už rankenos, bet vyresnėlis puolė tempti jį viršun, į palėpę, iš kurios durelės vedė ant stogo. Juodu ten praleido ne vieną valandą, lakstydami tarp skalbinių virvių, slėpdamiesi už džiūstančių paklodžių, timpomis šaudydami į balandžius arba stebėdami miestą kitapus Senos.

Pribėgę medines duris, vedančias į palėpę, abu sunkiai alsavo, todėl peržengę slenkstį kelioms sekundėms stabtelėjo, įsiramė rankomis į kelius ir iškorę liežuvius, tarsi mėgintų įkvėpti tos tamsios purvinos vietos oro, bandė atgauti kvapą. Tada Jakobas, tempdamas brolių per palėpę už rankos, nuvedė prie išėjimo ant stogo. Prieš juos atsivėrė nusi-driekusių stogų vaizdas – jie atrodė lyg nesibaigianti čerpių ir terasų, kuriose kai kurie paryžiečiai augino daržoves, eilė. Broliai užlipo aprūdijusiomis kopėčiomis, pritvirtintomis prie gretimos sienos, ir drebančiomis kojomis nužingsniavo per čerpes.

Žandarai buvo jau čia ir žvelgė į juos iš palėpės. Tuomet

kapralas, kuris užkilo į viršų liftu, bet vis tiek atrodė visiškai nusiplūkęs, vėl pradėjo švilpti.

Jakobas, galbūt norėdamas įsitikinti, koks atstumas juos skiria nuo tų juodai vilkinčių vyrų, akimirką grįžtelėjo, o gal atsisuko tiesiog instinktyviai, tarsi skalikų gaujos persekiojamas elniukas, kuris nori sužinoti, ar tuoj bus sučiuptas.

Du jaunesnieji žandarai nerangiai užlipo laiptais ir pasileido paskui vaikus, pakeliui suskaldydami bent pustuzinį čerpių, ir, regis, po kelių sekundžių jau būtų juos paviję.

Jakobas netyčia įkišo koją tarp dviejų čerpių. Pasigirdo trekštelėjimas, jo koja įsmuko į skylę ir berniukas pajuto, kaip nepakeliamai suskausta blauzda – ištraukęs ją pamatė, kaip balta kojine srūva kraujas. Mozė padėjo broliui atsistoti ir juodu nubėgo iki paskutinio jų kvartalo pastato. Nuo namo, esančio priešingoje gatvės pusėje, juos skyrė gal dviejų metrų pločio praraja.

Mozė pažvelgė į persekiotojus, tada vėl žvilgtelėjo į atsivėrusią prarają, apšviestą tirštos vasaros šviesos. Atrodė, tamsa pasiruošusi praryti viską, kad ir kas į ją įkristų. Tuomet sutrikęs ir nežinodamas, ką daryti, pažvelgė į Jakobą.

Brolis netruko sureaguoti. Apačioje buvo nedidelė terasa. Nuo jos iki pagrindinės gatvės fasadą juosė atbraila. Galbūt jiems pavyktų grįžti į pagrindinę gatvę ir įsimaišyti į minią? Nieko nelaukęs Jakobas nušoko žemyn ir ištiesė rankas, norėdamas padėti broliukui. Kai šis jau ruošėsi šuoliui žemyn, staiga jo kojas sugriebė kažkieno rankos. Vaikas stipriai plojosi ant stogo.

– Jakobai! – suriko žandaro gniaužtuose atsidūręs mažasis.

Kelias akimirkas vyresnėlis nežinojo, ką daryti. Jis negalėjo palikti Mozės, bet jeigu ir vėl užlips ant stogo, jie abu pateks žandarams į nagus. Jakobas nežinojo, ką jie ruošiasi daryti, bet tėvai buvo įspėję, kad naciai siunčia žydus į koncentracijos stovyklas Vokietijoje ir Lenkijoje.

Kapralas prislinko prie krašto ir pamatė Mozę ant atbrailos.

– Prakeiktas vaikiščias! – subliovė, ištraukė Mozę pavaldiniui iš rankų ir, sučiupęs už čiurnos, iškėlė virš gatvės.

– Ne! – sušuko Jakobas.

Mozės veidas net pamėlo iš siaubo, berniukas purtėsi kaip iš vandens ištraukta žuvis.

– Lipk čia. Juk nenori, kad brolis nukristų, tiesa? – šėtoniškai nusiviepdamas paklausė vyras.

Jakobo širdis ėmė daužytis, jis taip stipriai suspaudė kumščius, kad širdies tvinksnius pajuto ir smilkiniuose, ir pirštų pagalvėlėse. Kvėpavimas patankėjo, berniukas pakėlė rankas ir pamėgino surikti, bet balsas jo neklausė.

– Tučtuojau lipk čia! Ir taip iššvaistei pakankamai mūsų laiko. Prakeikta velnio išperų rasė!

Vaikas regėjo kapralo akyse neapykantą, kurios negalėjo suprasti, bet per pastaruosius mėnesius ne kartą pastebėjo kitų žmonių veiduose. Užlipo ant stogo ir atsistojo priešais kapralą.

Tas tipas buvo aukštas ir storas, atrodė, kad pilvas po uniformos švarku tuoj sprogs. Kepurė pasvirusi ant šono, kaklaraiščio mazgas beveik atsirišęs. Jo veidas raudonas, tamsūs ūsai be paliovos krutėjo, o lūpos trūkčiojo, tarsi žodžius ne tartų, o išspjautų.

Vos tik Jakobas užsikabarojo atgalios, žandarai sugriebė jį už rankų ir nutempė prie laiptų, vedančių iš palėpės į laiptinę. Tada liftu nusileido į pirmą aukštą ir vėl išvilko į kiemą.

Jiems einant pro durininkę ši nusišypsojo, tarsi dviejų berniukų sulaikymas būtų neapsakomai ją pradžiuginęs. Eidami pro ją vaikai pamatė, kaip senė nuspjovė.

– Prakeikti užsieniečiai komunistai! Daugiau šitame name nenoriu matyti nė vieno žydpa laikio!

Jakobas niršiai pažvelgė į ją – jis puikiai pažinojo šią moterį. Ji buvo melagė ir paskalų nešiotoja. Teta Judita prieš kelis mėnesius padėjo jai gauti maisto davinių kortelių. Durininkė nemokėjo nei skaityti, nei rašyti ir augino neįgalų sūnų, kuris beveik neišeidavo iš namų. Vakaris kartais išnešdavo jį į kiemą ir pasodindavo ant kėdės, o mažasis aklas luošys tik be perstojo linguodavo pirmyn atgal.

Mozė, dar nespėjęs atsigauti nuo išgąščio, taip pat pažvelgė į moterį. Nors ji nuolat juos bardavo už tai, kad bėgioja arba trukdo kaimynams šūkaudami ir bildėdami laiptais, iš tiesų jie niekad nieko nepadarė jai bloga.

Jiems išėjus į žmonių privartytą gatvę, stovintys autobusai jau buvo puspilniai. Žandarai stumdė moteris, daužė vaikus kur pakliuvo ir ragino senolius paskubėti. Jaunų vyrų buvo nedaug – dauguma jų jau kelis mėnesius slapstėsi. Bejėgė žmonių armija, genama baimės ir nežinios, ėjo tarsi tylūs ériukai, kurie tuoj bus paaukoti, ir vargu ar sugebėjo suvokti, kad laisviausios pasaulio šalies žandarai veda juos į skerdyklą, abejingai stebint draugams ir kaimynams.

Kai autobusai pajudėjo, Mozė tarsi užhipnotizuotas žvelgė pro langą. Jis pajuto kažką panašaus į jaudulį, kuris apima

prieš kelionę. Šalia jo sėdėjo Jakobas ir stebėjo baimės kupinus keleivių veidus. Jie vengė žiūrėti jam į akis, tarsi susidūrę su pasaulio, kuriame jiems nebebuvo vietos, panieka jaustūsi nematomi.

*Gal pasaulis ir kraustosi iš proto, bet jame
dar liko gerų žmonių. Kilnių širdžių yra daugiau,
negu atrodo.*

MARIO ESCOBAR (Marijus Eskobaras) – žymus ispanų rašytojas, diplomuotas istorikas, daugiau kaip dvidešimties istorinių romanų autorius. Lietuvos skaitytojai su jo kūryba susipažino 2021 m., kai pasirodė didžiulį susidomėjimą sukėlęs jo romanas „Aušvico lopšinė“. Nuo to laiko lietuvių kalba išleistos dar dvi M. Escobaro knygos – „Bibliotekininkė iš Sen Malo“ ir „Vaikai iš Varšuvos geto“. „Dovydo žvaigždės vaikai“ – įtraukianti Štainų šeimos drama, kurios fone nacių okupuota Prancūzija.

Bėgdami nuo nacių į Paryžių atvyksta broliai Jakobas ir Mozė Štainai. Vaikai apsistoja senos tetos bute, o jų tėvai, garsūs žydų kilmės dramaturgai, išvyksta į šalies pietus ieškoti prieglobsčio šeimai. Netrukus Paryžiuje prasideda pirmieji reidai ir besislapstančių žydų paieškos. Vienas lemtingas durininkės šūksnis – ir Štainų berniukai atsiduria žandarų rankose.

Jakobas su Moze žino, kad norėdami vėl pamatyti savo tėvus turės patys sugalvoti, kaip ištrūkti ir juos susirasti. Brolių Štainų kelias atgal į savo šeimą – tai istorija apie brendimą karo akivaizdoje ir nuožmią kovą dėl išlikimo.

Romane M. Escobaras prikelia Le Šambono prie Linjono ir drąsių jo gyventojų istoriją. Šis nuošalus kalnų miestelis Prancūzijos pietuose Antrojo pasaulinio karo metais tapo tūkstančių žydų pabėgėlių išsigelbėjimu.

„Niekas neklausė, ar esi žydas. Niekas neklausė, iš kur atke-liavai. Niekas neklausė, kas tavo tėvai ir ar galėsi sumokėti. Jie paprasčiausiai priėmė kiekvieną iš mūsų, suteikdami mums šilumos, priglaudė dažnai be tėvų likusius vaikus – mergaites ir berniukus, kurie naktimis klykdavo sapnuodami košmarus.“ – Elizabeth Koenig-Kaufman, pabėgėlių duktė; iš jos prisiminimų apie Le Šamboną prie Linjono.

ISBN 978-609-466-748-0

TYTO ALBA

Pirkite internetu
www.tytoalba.lt